Toelichting *Serres Impies*

De liedcyclus *Serres Impies* (goddeloze broeikassen) is gebaseerd op teksten uit *À Rebours*, een roman uit 1894 van Joris-Karl Huysmans over een vermogend hedonist, die zich in de luwte buiten Parijs terugtrekt om zich geheel over te geven aan het vervullen van zijn extravagante droomwensen. Een deel van de roman is gewijd aan uitbundige beschrijvingen van de exotische vegetatie die door deze decadente kluizenaar wordt verzameld, planten die door hun buitenissige vormgeving eerder kunstmatig dan natuurlijk overkomen en zowel een erotisch als een nachtmerrieachtig karakter dragen. Het zijn deze teksten waarop *Serres Impies* zich concentreert.

De naam Huysmans had ik al eens rond horen zingen in teksten van Gabriele d'Annunzio en Oscar Wilde. Ook is het hoofdpersonage in Houllebecq's roman *Soumission* een literatuurwetenschapper, gespecialiseerd in het oeuvre van Huysmans. Sinds ik er een paar jaar terug aan begon, behoort Huysmans op slag tot mijn favoriete auteurs, vanwege zijn excessieve, barokke stijl, maar ook vanwege een milde humor en distantie die door zijn teksten heen schijnt en die in de verte aan Elsschot doet denken.

Het ruim twintig minuten durende *Serres Impies* bestaat uit negen liederen die nauwgezet de schoonheid, verwelking, ziekelijkheid en het uiteindelijke verval van deze buitenissige flora beschrijven. De vervoering die dit teweeg brengt, in combinatie met de bedompte broeikaslucht, doet het vertellende personage in een sluimering belanden die overgaat in een nachtmerrie, waarin een bloederige syfilis-bloem haar verzwelgt. De titel van het stuk is afkomstig uit een passage elders in het boek, waarin Huysmans de gestalte van Salomé op een schilderij van Gustave Moreau beschrijft als 'een grote venerische bloem, opgeschoten uit een heiligschennend zaaibed en opgekweekt in broeikassen van goddeloosheid". Schoonheid en het monsterlijke zijn in het werk van Huysmans op ingenieuze wijze met elkaar verweven. Het slot van het stuk, een kort gebed, is tevens de slotzin van de roman. Om niet aan neurotische aandoeningen ten onder te gaan, moet op last van de dokter het kluizenaarschap worden opgegeven en een terugkeer naar Parijs worden overwogen.

Rob Zuidam